

Stichting DUPAN
Bronland 12-D
Campus Universiteit Wageningen

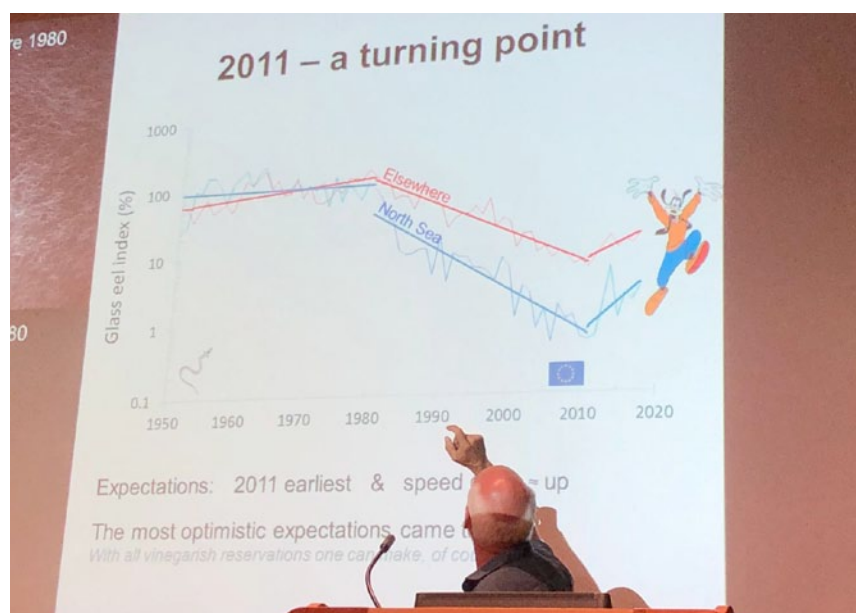
Postbus 249
6700 AE Wageningen
info@dupan.nl

Verschijnt 4 x per jaar
Jaargang 9

Op 1 juni 2010 sloegen de verenigingen van de palingkwekers, -handelaren en -vissers de handen ineen om de paling in Nederland te helpen. Zij richtten de Stichting DUPAN op. In datzelfde jaar ontstond het Duurzaam Paling Fonds, in 2017 opgevolgd door het Europese Eel Stewardship Fund. DUPAN hanteerde van meet af aan het motto: samenwerken aan een duurzame palingsector. Daarover berichten we graag in het DUPAN-Journaal.

www.dupan.nl

Palingwetenschapper Willem Dekker over het keerpunt en de stijgende lijn

Uitkomsten internationaal congres Londen

In 10 jaar tijd veel bereikt voor de palingstand

Op 27 en 28 juni kwamen wetenschappers, natuurbeschermers en sector-vertegenwoordigers bijeen op een congres in het Natural History Museum in Londen, ter ere van het 10-jarig bestaan van de Sustainable Eel Group. Daar werden presentaties gegeven over de laatste stand van zaken met betrekking tot de smokkel van glasaal, de toestand van de palingstand, toekomstige verwachtingen en de certificering van paling voor consumptie.

Glasaalsmokkel

Jose Moreno (Europol), Miguel Ángel Pacheco (SEPRONA), Ian Guildford (UKWC) gaven presentaties over de vooruitgang die de autoriteiten boekten in het bestrijden van deze lucratieve smokkel naar Azië, sinds de Europol-conferentie op 6 april 2018 in Madrid. De schatting is dat 25% van de jaarlijkse aankomst van glasaal,

ofwel 350 miljoen glasaaltjes, naar Azië wordt gesmokkeld, waarmee een totale marktwaarde van 3 miljard euro wordt gegenereerd. Voor zijn bijdrage aan het onderzoek naar smokkel van paling, kreeg SEG-wetenschapper Florian Stijn een award overhandigd uit handen van de Britse minister van Visserijzaken, mr. Robbert Goodwill (links op de foto rechtsboven).

Toestand van de palingstand

Uiteraard kwam in de diverse presentaties de palingstand naar voren. Hoe gaat het daarmee? Na de grote terugval van de hoeveelheid intrekende glasaal rond de 60-er jaren, stelden wetenschappers en natuurbeschermers zich zeer sceptisch en terughoudend op bij de resultaten van het EU-aalbeheerplan en de inspanningen die gedaan worden om de palingstand te verbeteren. Daar lijkt nu een kentering in te zijn. Palingwetenschapper Willem Dekker stelde dat op basis van de officiële cijfers het recruitment van jonge aal in Europa toeneemt. "De gedurende decennia dalende lijn stijgt sinds 2010 en die lijn blijft zich omhoog voortbewegen".

Toekomstverwachtingen

Volgens Kim Friedman, visserijdeskundige van de wereldvoedselorganisatie FAO, zal met het voortzetten van de huidige situatie over tien jaar de paling op de IUCN-lijst zakken van "critically endangered" naar "least concern", de laagste trede. Als er drie generaties lang sprake is van een stabiel bestand, zijn er geen redenen om zo'n bestand op de kritisch bedreigde lijst te houden. Friedman besloot met de opmerking,

dat het juist nu de tijd is om een certificering in te voeren, om de menselijke benutting binnen de grenzen van de natuur te houden.

Certificering van paling voor consumptie

Op advies van MSC is in 2011 gestart met de ontwikkeling van een specifiek op paling gerichte certificering: de SEG Standard.

De reden daarvoor is dat palingbestand, vanwege haar levenscyclus en leefgebied, niet te schatten is. Paling past door het immense leefgebied en ongebruikelijke leefwijze simpelweg in geen enkel ander certificeringsprogramma.

Daarom moest voor paling een specifieke standaard worden ontwikkeld. En omdat NGO's de lat voor dergelijke standaarden hoog leggen, blijft de Sustainable Eel Group veel tijd en geld investeren in deze standaard. Bekende certificeringsontwikkelaars die ook de standaarden voor MSC, ASC en FSC-hout ontwikkelden, hebben hun kennis en kunde ingezet voor de SEG-Standard-certificering. Alex Senechal van CU Pesca, de certificeerder van de SEG Standard zei dat de SEG-certificering bijdraagt aan de verbetering van de palingstand en de sector transparanter maakt, waardoor bestrijding van de illegale glasaalhandel mogelijk wordt.

2019: 5,2 miljoen jonge palingen erbij

In mei werden vanuit Rohel, Friesland en de Grevelingen, Zeeland meer dan driekwart miljoen jonge palinkjes uitgezet.

Friese beroepsvissers van net-VISwerk verdeelden ruim 450.000 palinkjes over de Friese meren en boezems. In Zeeland in de Grevelingen zetten de beroepsvissers ruim 360.000 palinkjes uit. Daarmee is een flinke impuls gegeven aan de palingstand. De jonge paling is afkomstig van de Franse kust en is enkele maanden opgegroeid in een Nederlandse kwekerij.

Kwaliteit en kwantiteit

De jonge paling wordt – voordat deze wordt uitgezet - zorgvuldig gecontroleerd op kwaliteit, aantallen, gezondheid en gemiddeld gewicht. Er werden in 2019 in totaal 4.367.000 glasaaltjes uitgezet en zo'n 811.000 pootaaltjes. Dat zijn in totaal bijna 5,2 miljoen jonge palingen. Dat is nog zonder de vele private initiatieven, die buiten de samenwerking met het ministerie vallen. Naar schatting is de palingstand met zo'n 6.500.000 stuks aangevuld.

Effectief natuurbeheer

Deze herbevolking van de Nederlandse zoete wateren met jonge paling is een effectieve vorm van natuurbeheer. Niet alleen de natuur profiteert ervan. De jonge paling komt in de winter aan bij de Franse en Engelse kust in de vorm van glasaal. Op veel plaatsen hoopt die zich op bij de kustbarrières. Als ze niet worden

Alex Koelewijn van DUPAN, rechts Otto van der Galiën van het Wetterskyp. Aan het roer: beroepsvisser Pascal Sannes en zijn zoon.

gevangen, sterft het overgrote deel. Door ze enkele maanden op te kweken tot pootaal, worden ze sterker. Als ze vervolgens worden uitgezet in zoetwater, overleeft een groot deel

alsnog. Sinds 2010 wordt aan de Europese kusten een toename van de palingstand gemeten. Maar ook de Nederlandse wateren tonen tekenen van herstel.

Burgemeesters Eddy de Bilder (l)
van Zwartewaterland en
Bort Koelewijn van Kampen (r)

Pootaaluitzet KIJG

Op zaterdag 18 mei zijn in de gemeenten Kampen en Zwartewaterland zo'n 40.000 jonge palingen uitgezet in het Ganzendiep, de IJssel en het Zwarte-water. Dit gebeurde op initiatief van peurvereniging KIJG. Zij organiseerde dit natuurproject in samenwerking met De Stadserven Kampereiland e.o., de

gemeenten Kampen en Zwartewaterland en de Stichting DUPAN. De peurvereniging bracht via haar leden en donaties van de samenwerken de partijen het geld bijeen voor 20.000 palinkjes. DUPAN heeft via het Eel Stewardship Fund® het totale aantal palinkjes verdubbeld tot 40.000 stuks.

KIJG en DUPAN dragen duurzaamheid hoog in het vaandel. De hoeveelheid paling die KIJG uitzet, is vele malen groter dan er door de 40 actieve leden van de peurvereniging op jaarbasis wordt gevangen. De uitzetdag van peurvereniging KIJG werd dit jaar voor de elfde maal op rij gehouden.

Reproductie van paling in gevangenschap

Vallen, opstaan en verbeteren

Nadat in 2018 in het Eel Reproduction Innovation Centre (EELRIC) grote stappen werden gezet in het reproductieproces van paling, remde de vooruitgang in de larvenproductie in de eerste drie maanden van 2019 enigszins af. Door verdere optimalisatie van de houderij van de ouderdieren werd opnieuw een stijgende voortplanting bereikt. Over de laatste drie maanden werden larven voortgebracht van dertig verschillende vrouwtjespalingen, die tot 22 dagen in leven bleven. Om de voortplanting beter te kunnen controleren en om sterkere larven te maken die in staat zijn om te eten, spitst het onderzoek zich nu toe op de laatste fase van de rijping van de eieren en de vroege ontwikkeling van de larven.

Kopje van een 20 dagen oude palinglarve

Joep de Leeuw, Wageningen Marine Research

Kennisplatform Aal, met Good Fish Foundation

Op 21 mei 2019 vond de tweede themabijeenkomst plaats voor het project waarin DUPAN samenwerkt met de Good Fish Foundation. Thema van de bijeenkomst was: **Eel restocking and translocation: effects on the European eel population.**

Met Nederlandse en buitenlandse experts werd van gedachten gewisseld over de herbevolkingsprogramma's met glas- en pootaal, zoals deze in heel Europa in het kader van aalherstel worden uitgevoerd. Er waren presentaties

over wetenschappelijk onderzoek van Wageningen Marine Research, het Duitse instituut voor binnenvisserij en de Zweedse universiteit van Agrowetenschappen. DUPAN verzorgde een lezing over de betrokkenheid van de aquacultuursector in de herbevolkingsprogramma's en over het onderzoek "Balansberekeningen". De bijeenkomst werd gekenmerkt door goede, inhoudelijke discussies. Hoewel er veel aanwijzingen zijn dat restocking bijdraagt aan het beheer van de palingstand, ontbreken er nog veel harde cijfers of wetenschappelijke bewijzen. De conclusie is dat er nog veel onderzoek moet worden gedaan. Samenwerking tussen alle belanghebbenden daarbij is van groot belang.

Slotbijeenkomst

Het congres, eind juni in Londen, vormde het decor voor de derde en laatste stakeholder-bijeenkomst in het project 'Kennisplatform Aal'. Daar werden presentaties gegeven aan het internationale publiek van wetenschap, NGO's en de sector.

Christine Absil van de Good Fish Foundation wees op het belang van ranglijsten van vissoorten en certificeringen in de vishandel. In het geval van certificering van paling, is goede communicatie van belang: er mag geen verwarring zijn over de betekenis van een gecertificeerd palingproduct of over het verschil met MSC- of ACS gecertificeerde

William Swinkels, DUPAN, over de 0-balans

visproducten. Het verschil moet wat GFF betreft duidelijk in het logo te zien zijn.

David Bunt van de Sustainable Eel legde uit hoe de SEG Standard is opgebouwd. Alex Senechal gaf uitleg over de manier waarop bedrijven voor SEG worden gecertificeerd. Alex Koelewijn besteedde vooral aandacht aan de effecten van certificering. Met een gecertificeerd product wordt illegale handel uitgebannen. De verkoop van gecertificeerde paling ten opzichte van niet-gecertificeerde paling, zal onder druk van de retail snel stijgen, waardoor steeds meer bedrijven in de Europese sector zich bij ESF zullen certificeren. In Nederland zijn vrijwel alle palingbedrijven gecertificeerd. De consumptie van paling zal door certificering geen invloed hebben op de natuurlijke aanwas van glasaal, omdat de vangst daarvan gequoteerd is.

Certificering luidt de weg in naar een verantwoorde, beperkte en goed gereguleerde benutting van het palingbestand. Om het implementatieproces van de SEG Standard én het herstel van de palingstand te versnellen, gaf Alex opnieuw het belang aan van samenwerking tussen wetenschap, NGO's en de sector.

Na afloop van de presentaties werd er met de zaal gediscussieerd in een panel met de sprekers, aangevuld met Niki Sporrang van natuurbeschermers Fisheries Secretariat (FISH) en onder voorzitterschap van Jane Madwick, directeur van Wetlands International.

Binnenkort zijn alle resultaten van het project inzichtelijk op het Aalportaal, een website met gezamenlijke inzichten en standpunten van de Good Fish Foundation en Stichting DUPAN. Daar zijn ook de complete verslagen van de bijeenkomsten met stakeholders in te zien.

Publiek

Andrew Kerr (l) en Robbert Goodwill (r)

v.l.n.r. Willem Dekker, Niki Sporrang, Christine Absil, Alex Senechal, Jane Madwick, Kim Friedman, Alex Koelewijn

Nederlandse palingaak in Londen

Aan de oevers van de Theems, aan de Herritage Moorings, lag eind juni een bijzonder schip uit Nederland: de Korneliske Yske II.

Deze replica van een historische palingaak was een week eerder vertrokken vanuit Heeg, Friesland. Met de reis werd de palinghandel tussen Londen en Nederland herdacht, die duurde van de 18e eeuw tot 1936. Bezoekers van het palingcongres in Londen (zie elders in dit JournAal), konden kennismaken met de 11-koppige bemanning én met een keur aan culinaire palinghapjes uit Nederland.

Alex Koelewijn, Andrew Kerr en de bemanning van de palingaak